

HORA

ANTOLOGIE LITERARĂ
PENTRU COPII ȘI
ADOLESCENȚI

Proiect finanțat de Uniunea Europeană. Opiniile conținute în această carte aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al Uniunii Europene sau al Agenției Executive Europene pentru Educație și Cultură (EACEA). Nici Uniunea Europeană, nici EACEA nu pot fi trase la răspundere pentru conținutul prezentei antologii.

Text © Jana Bodnárová, Cristina Centea, Liviu Chifane, Silvia Demovičová, Zuza Ferenczová, Paulína Feriancová, Veronika Gertheis, Oana Gheorghită, Andrea Gregušová, Zsolt Győrei, Bálint Halász, Marek Hudec, Barbora Babča Kardošová, Letti Kátai, Dorothea Ko., János Lackfi, Nóra Majoros, Ágnes Mészöly, Hana Naglik, Oana Paler, Claudia Elena Peter, Cornel George Popa, Ion Andrei Puican, Juraj Rayman, Juraj Šebesta, Réka Zsuzsanna Simon, Anna Somfai, Anna Szabó T., Bogdan Cristian Tudose, Călin Torsan

Ilustrații © Zsófi Almás, Žaneta Aradská, Nikola Aronová, Zuzana Bartová, Lotte Budai, Alexandra Ciocan, Rucsandra Enache, Eszter Godina, Oana Hajos, Adela Holdon, Zsuzsanna Iván, Juli Jásdi, Sári Kenyeres, Fruzi Khor, Réka Korcsog, Emese Medvés, Veronika Pažická, Paulína Pokryvková, Diana Popescu, Rebeka Póth, Ioana Sabău, Zuzana Šebelová, Ira Shlyakhta, Simona Streberová, Lenka Šturmankinová, Zsófi Szabó, Elena Șteică, Maria Tender, Ol'ga Trojaková, Iulia Tudosie

Traducere © Ildikó Gábos-Foarță, Helliana Ianculescu

Ediția în limba română © Editura Casa, 2024

Redactor: Elena Căpușan

Tehnoredactare: Szász-Márton Beáta

Tipar: Dürer Nyomda Kft

ISBN: 978-606-787-294-1

www.edituracasa.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

Hora : antologie literară pentru copii și adolescenți. - Oradea :

Editura Casa, 2024

ISBN 978-606-787-294-1

Hora

3 ȚĂRI – 30 SCRITORI – 30 ILUSTRATORI – 12 TRADUCĂTORI

Antologia literară *Hora* este rezultatul unei munci creative comune: în cadrul proiectului de cooperare europeană – TIME Together in the Middle of Europe – trei edituri, Editura Casa din România, Cerkabella din Ungaria și Zelený Kocur din Slovacia și-au unit forțele. 10 scriitori, 10 ilustratori, 4 traducători și membri ai juriilor literare și artistice din fiecare țară au intrat în *horă* pentru a scoate la suprafață cele mai ardente probleme cu care se confruntă tinerii de 10-14 ani, anxietățile, nesiguranțele, grijiile și neliniștile care îi copleșesc, dar și bucuria și puterea eliberatoare a colaborării, a dansului împreună, a armonizării cu celălalt.

Roadele colaborării constau în prezenta antologie literară, bogat ilustrată, publicată în cinci limbi diferite, în format e-book și audiobook și într-o expoziție itinerantă.

Le mulțumim tuturor membrilor juriilor literare și artistice:

ROMÂNIA

Elena Corina Andor, Nicolaie Ardelean, Bianca Mereuță, Andreea-Anamaria Meza, Ramona Novicov, Sînziana Popescu, Mircea Pricăjan, Cristiana Radu; elevii Colegiului Național „Mihai Eminescu” Oradea: Iulia-Ionela Ciuta, Mara-Iunia Tătar, Denisa-Giulia Mihiș și ale Colegiului Național „Emanuil Gojdu” Oradea: Alexia Bortos, Maria Robu

SLOVACIA

Eva Andrejčáková, Vlado Janček, Hana Križanová, Peter Michalík, Lucia Molnár Satinská, Kristína Soboň

UNGARIA

Andrea Csörgei, Zoltán Hermann, Tibor Kárpáti, József Lapis, Evelin Márton, Barbara Nagy, Erika Pauer, Emese Révész, Kinga Rofusz, Mari Takács, Templomdombi Általános Iskola, Szentendre

MARIA TENDER

ANNA SZABÓ T.

Marea învârteală

– Bunico, e bai mare! Dădu fuga în grădină Lili.

Bunica tocmai demonta căsuța pentru păsări din copac, primăvara nu va mai fi nevoie de ea.

– Care-i baiu', Lilike dragă? De ce ești atât de tristă?

– Hanna nu vrea să danseze cu mine. M-a dat afară din camera noastră, strigând că vrea să rămână singură, nici să nu-i vorbesc.

– Lasă, nu fi tristă. Bunica pune jos căsuța pentru păsări și continuă, mângâind-o pe Lili pe creștet: Hanna are paișpe ani, are impresia că a fost expulzată din lume și e foarte furioasă. Nu înțelege ce i se întâmplă, ce-i cu ea. De parcă o mare furtună s-ar fi declanșat în sufletul ei, n-are de ce să se agațe.

– De ce nu mă ia de mână? Altădată săltam împreună în fiecare dimineață!

– Acum, ea n-ar putea nici să danseze fără furie. Chiar că e mai bine să fie lăsată în pace.

– Cum aș putea s-o consolez?

– Nu știu... Bunica se uită în jur descumpănită, dar deodată se înviorază brusc. Ia te uită! Prima albinuță! A și adus deja polen!

Într-adevăr: pe creanga înmugurită a mărului se așezase o albină. Cocoloașe galbene de polen îi străluceau pe picioare. Lili se aplecă spre ea, începând să-i vorbească:

– Nu fi tristă, micuțo, sunt aici, am eu grijă de tine.

– Nu-i singură, a zâmbit bunica. Acuși ajunge acasă, în stup, acolo o așteaptă o mulțime de surate. Ea e primul mesager. Știai că urmează să danseze pentru celelalte?

– Să danseze? Cu cine?

– Singură, dar toată lumea o să se uite la ea. Se învârte, se rotește, prezentându-și tuturor creația și folosindu-se de dansul ei pentru a desena o hartă. Astfel celelalte albine află că pot porni în căutare de nectar. Uite, așa e dansul albinuțelor! și bunica execută valsul albinelor. Lili râde, iar albina își ia zborul, speriată.

Chermeza asta neașteptată o ademini și pe pisicuța Miska din boscheți, iar când bunica se opri în sfârșit din dans, pisica începu să toarcă și să se gudure la picioarele ei, revendicându-și micul dejun.

– Și ea dansează! a strigat Lili. Și pe deasupra mai și cântă!

– Să execut și dansul pisicesc? se oferi bunica, punându-se de-ndată în mișcare, însă reuși să imite doar guduratul, cu torsul nu i-a mers nicicum, iar asta le făcu pe amândouă să izbucnească în hohote de râs, alungând un grup de pițigoi, care urmărise din grădina vecină demontarea căsuței pentru păsări, și-și luă zborul, ofensat.

– Eu știu și dansul cuibului! a strigat Lili. Când pițigoiul își termină de construit lăcașul, uite-așa se cuibărește în el! zise Lili, sărind direct în poala bunicii și cuibărindu-se de-a binelea acolo. La care pisica Miska făcu o mutră atât de geloasă, încât cele două au râs și mai tare. Se răsturnară pe spate și se rostogoliră de colo-colo în iarbă. Miska își întoarse capul și porni spre casă cu coada ridicată. Asta le-a făcut să chicotească și să chițcăie și să chirăie și să râdă în hohote, gâdilăte pe dinăuntru de o bună dispoziție primăvărată. Aveau deja dureri de șale când reușiră să se oprească. Abia atunci simțiră cât de rece era pământul, chiar dacă purtau paltoane, fură cuprinse de fiori reci. Se ridicară repede, curățindu-și hainele.

– Mi-e frig, hai să intrăm, a rugat-o Lili. Începe să bată vântul!

De cum au pornit pe urmele Miskăi, deasupra lor crengile începură să se frământă și să pâraie, iar bambușii din jurul micului lac de grădină să freamăte foșnind. Bunica se opri, zâmbi și începu să se legene șușuind, rotindu-se în cerc, tot roată, roată, roată.

– Înțeleg, dansul bambușilor, îi zâmbi larg Lili. Dar pe asta trebuie să-l danseze mulți, dacă o faci de unul singur nu e de efect. Un bambus nu-i o pădure.

– Dansul bambușilor... bambuși mlădioși, făcând Tai-chi, cugeta bunica și mișcărilor ei deveneau fluide și tot mai lente. A rămas tăcută și serioasă. Își flutura ritualic brațele, începând să-și unduie și să-și îndoiaie trupul, după cum învățase la orele de Tai-chi.

– Ce frumos, oftă Lili. Nu se mira, pentru că o mai văzuse pe bunica făcând mișcare în parc împreună cu ceilalți, însă niciodată nu se gândise că toți oamenii aceia în vârstă arătau ca un pâlă de bambuși legănați de vânt. Nici măcar n-a încercat s-o imite: știa că mai are multe de învățat. Cu o mișcare grațioasă, bunica încheie exercițiul și spuse:

– Dacă Hanna ar dansa din nou, n-ar mai fi tristă. Dacă ar intra din nou în rezonanță cu lumea.

– Eu cunosc dansul ăsta, declară Lili.

– Ea nu, pentru că l-a uitat, spuse cu voce joasă bunica când ajunseră aproape de casă.

În cerdacul ferit de vânt se așeză pe scaunul din împletitură de trestie, locul ei unde avea obiceiul să spună povești. Lili se puse la picioarele ei, pe un scăunel. Apoi bunica spuse:

– Așa e, totul dansează, trebuie doar să observi. Toate cântă, trebuie doar să te acordezi. La zumzetul albinelor, la uguitul guguștiucilor, la răsucirile sincrone ale ciorilor în curentul cald de aer. La cercurile concentrice de pe suprafața apei, la balansul umbrelor de sub copaci. Bate vântul, se liniștește, apoi învie iar, dansând și făcând vârtejuri pe sol, plouă cu găleata, apa se evaporă, sămânța se transformă în copac, copacul în sămânță, unele au timpul lent, unele ritmul iute, dar cu toții suntem împreună sub cer, în nopțile de vară ascultăm împreună țârâitul stelelor, și iarna, foșnetul discret al fulgilor de nea, în timp ce roiesc în aer și aterizează pe pământ. Și se rotește și cerul, planetele dansează în jurul soarelui, ne învârtim, dansăm împreună, horă cosmică, vals al luminii. Niciodată, nimeni nu-i singur, fiecare om, fiecare ființă de pe pământ, toți se învârt laolaltă în globul de sticlă fragil al atmosferei. Această mare învârteală este cea mai frumoasă horă din lume.

– Hai să dansăm! șopti Lili, dar nu se mișcă, doar o strânse pe bunica de mână.

Traducere din limba maghiară de Ildikó Gábos-Foarță

